

# Vardagseffekter i systemisk praxis – en multifallsstudie med främjan att utveckla hållbara och kunskapsdrivna välfärdstjänster, MULTIPRAX

**Ref: VN/4482/2022**

Konsortium: Helsingfors universitet, FSKC (Ab Det finlandssvenska kompetenscentret inom det sociala området), Novia, SSKH vid HU  
Konsortium ledare: Professor Ilse Julkunen (HU)

## 1.Syfte och mål

### Forskningens utgångspunkter

Den nationella politiken har under flera år betonat att välfärdstjänster och arbete med barn och ungdomar ska vara kunskapsbaserat, ett mål som har visat sig vara svårt att uppnå. Dels har detta att göra med att välfärdstjänster är resurskrävande, komplicerade och komplexa utvecklingsprocesser (Alexandersson 2006), det finns också svårigheter att bedöma vad som är kvalitet i arbetet och att helheten utgörs av olika organisationer med delvis motstridiga mål och styrformer. Utöver det kan det finnas olika syn på effekterna av verksamheten för individer mellan det enskilda barnet och familjen, professionella och organisatoriska riktlinjer (Danermark & Kullberg, 1999).

Inom ramen för välfärdsreformen inom social- och hälsovården betonas kunskapsbaserad ledning som ett viktigt led i att utveckla tjänster (soteuudistus.fi/tiedolla johtaminen). Ibland möts dock inte kunskapsproduktionen med behovet av kunskap i den dagliga vardagen. I beslutsfattande kan det finnas en obalans mellan skapandet av kunskap och behovet av kunskap som grund för beslutsfattande. Det behövs dialog mellan de som skapar kunskap och de som är mottagare av kunskap och det är här som praktikorienteringen i kunskapsproduktionen träder in som en viktig kraft (Satka et al 2016, Lunabba et al 2017). Ett grundläggande antagande i praktikforskning är att bygga teori utgående från praktiken och inte enbart från akademiska utgångspunkter (Uggerhøj 2014; Julkunen 2011) Kunskapen behöver även finnas tillgänglig på ett sådant sätt att praktiken kan ta emot den och förvalta den vidare. Tidigare forskning har visat att för att kunna skapa socialt hållbara synergier behövs ett kollaborativt samarbete mellan arbetslivet och forskare (Husman & Johansson 2015; Skillmark & Denvall 2020).

Denna studie bygger på ett långvarigt samarbete mellan universitet och högskolor, kompetenscenter, kommuner och kommande välfärdsområden. Den bygger på två utvecklingsprojekt inom de av Social- och hälsovårdsministeriet finansierade nationella barnskyddsprojekten (2021-2022) Framtidens barnskydd i södra Finland och Stöd från rätt plats (TOP) i västra Finland och särskilt inom tre olika regionala enheter: Jakobstad, Hangö och Pargas. Alla dessa kommuner har pågående utvecklingsverksamhet med syfte att utveckla systemisk praxis i barnskyddet. Det som gör dessa enheter intressanta är dels de olika ekonomiska och sociala kontexter som omringar välfärdsområden och kommunerna samt arbetet och klienterna, dels tvåspråkigheten i dessa områden, samt den olika utvecklingsfas som enheternas utvecklingsarbete bygger på. Utvecklingen och implementeringen av det systemiska sektoröverskridande samarbetet har pågått i Finland sedan 2017 och utgör således ett intressant forskningsobjekt.

Forskningsprojektet tar sin utgångspunkt i ett av Antti Malmivaaras (2015, 2018, 2022) myntade begrepp, vardagseffekter (arkivaikuttavuus), ett begrepp som använts främst inom

hälsovården och som innebär effektivitet i hälsovårdens vardag. Inom social- och hälsovården strävar man till att befrämja vardagseffekter på fyra nivåer: 1) professionell kompetens, som ger grunden för kvaliteten i servicen 2) forskningsbaserad kunskap, vars uppgift är att förmedla kunskap som inverkar på vilka beslut som görs i vardagen 3) dokumenterad kunskap om klienters välfärd på basen av den service som klienterna erhållit och 4) dokumenterad kunskap på basen av jämförande studier med syfte att utveckla verksamheten. Malmivaara argumenterar vidare vikten och interaktionen av alla fyra delar med att kompetens bland professionella försäkrar både kvalitet och kostnadseffektivitet, forskningsbaserad kunskap stöder de beslut och den service som erbjuds, medan systematisk dokumentering är grunden till en fortgående utveckling av verksamheten och främjar effektiviteten. Vad Malmivaara åsyftar är att effektivitet inte uppnås enbart av evidensbaserade metoder utan också av lärande och kunskaper, samt kunskapskapande genom dokumentering av vardagseffekterna med syfte till en hållbar utveckling av praxisen. Man kan säga att Malmivaara strävar efter ett mera helhetsperspektiv när vi diskuterar effektivitet, samtidigt som ett starkt fokus ligger på systematiskt lärande och utveckling.

Inom det sociala området finns få studier som bygger på jämförande studier. En banbrytande studie är Katri Vatajas (2012) multifallstudie om socialt hållbar utveckling som framhävde betydelsen av att utvecklingen är kopplad till arbetsenheternas grundläggande uppgift och att den integreras i enheternas vardagspraxis, att hela personalen deltar i utvecklingsarbetet samt att arbetssättet bygger på jämförande utvecklingsarbete och forskning. Tobias Pöttsch (2020) multifallstudie, som undersökte social inkludering av vuxna migranter i integrationsutbildning, utgör även ett exempel på hur fallstudier kan vara fruktbara och utgöra grunden till reflektiva forsknings- och utvecklingsprocesser.

Pernaas studie om välfärdstjänster (2020) framhäver även vikten av att granska helheter på en systemisk nivå och under en tillräckligt lång tid då välfärdstjänster formar en mycket komplex helhet. Perna ser komplexitetstänkande som ett sätt att förstå världen där element och fenomen är sammanflätade i varandra och allt formas till en helhet. Därtill betonar Perna vikten av målinriktad utveckling av klientdelaktighet, som inte bara syftar till klientdelaktighet utan även delaktighet i utveckling av hållbara välfärdstjänster. Delaktigheten inom socialservicen förverkligas inte i praktiken på ett jämlikt sätt enligt lagens anda. Det förekommer skillnader mellan regioner och organisationer. De etiskt hållbara verksamhetssätten behöver således utvecklas både vad gäller dokumenteringen av klienters välfärd och analys av vardagseffekter.

Sanna Marins regeringsprogram betonar ett barnvänligt Finland där medborgarnas valfrihet och delaktighet betonas. I samma regeringsprogram är fokus även på kunskapsbasen och möjligheten till kontinuerligt lärande (Valtioneuvoston julkaisu 2019:31). Detta forskningsprojekt syftar att *få kunskap om vilka vardagseffekter i en systemisk kontext som skapas i flerspråkiga kommuner och välfärdsområden*. Den bygger på jämförande forskning inom tre olika verksamhetsområden där vi systematiskt samlar in data om professionellas förhållningssätt i systemisk praxis samt dokumentation av effekterna vad gäller klienters välfärd och delaktighet. Forskningsprojektet anknyts till forskningens insatsområden för den statliga finansieringen inom socialt arbete: 2) *forskning som gäller arbetsmetoderna i fråga om det sociala arbetet*, 3) *forskning som gäller genomslagskraften i fråga om det sociala arbetet*, samt 6) *forskning som gäller klienternas delaktighet och aktivitet i det sociala arbetet*.

## **Den systemiska verksamhetsmodellen som kontext**

Den systemiska verksamhetsmodellens vardagseffekter är central i den här studiehelheten och det finns redan tillgång till forskning kring implementering av den systemiska modellen i en finsk kontext (tex. Isokuorti & Aaltio 2020). Barnskyddets stora arbetsbelastning och de pågående strukturella förändringarna inom social- och hälsovårdsorganisationerna är bidragande orsaker till att tillämpningen av verksamhetsmodellen inte har genomförts på ett för arbetssättet ändamålsenligt sätt. Praktiken visar på och forskning lyfter fram att ledningens roll i arbetssättets implementering, men även vid omorganiseringar och kriser är betydande (Forrester m.fl. 2013). Befintlig forskning kring den systemiska verksamhetsmodellen efterlyser mer forskning som grund för utvecklingsarbetet. Extra viktigt skulle det vara att få mera konsekvent forskning redan i ett tidigare skede av implementeringen av nya arbetssätt. Dessutom så behövs mera kunskap om vilka effekterna blir när nya praktiska arbetsmodeller implementeras i barnskyddet (Aaltio & Isokuorti 2021).

Den systemiska verksamhetsmodellens grundare Steve Goodman och Isabelle Trowler (2012) har definierat centrala faktorer för det systemiska arbetet: att hela organisationen behöver ha gemensamma värderingar, att tillräcklig kunskap och arbetserfarenhet hos professionella utgör hörnstenarna i arbetet, att arbetssättet har vardagseffekter på såväl personalens välmående som klientrelationen. Ett centralt element i arbetssättet är även att familjen uppfattas som ett socialt system och att förhållningssättet i vardagen blir respektfullt, dialogiskt och står för samskapande bemötande (Aaltio & Isokuorti 2019). Sedan man tog i bruk den systemiska arbetsmodellen i Finland, har såväl innehållet i utbildningen fördjupats som fokus på klienternas delaktighet i de systemiska veckomöten ökat. Fortfarande finns det stora regionala skillnader vad gäller tillämpningen och implementeringen i kommunerna och även kunskapsbasen samt klientens delaktighet varierar stort olika team emellan. I praktiken innebär det här att klienterna får olika bemötande och det uppstår skillnader i kvaliteten på servicen.

### **Målinriktad utveckling av barns delaktighet i utvecklingen av hållbara välfärdstjänster**

I lagen om ordnandet av social- och hälsovård (612/2021) fastslås att huvudansvaret för främjande av välfärd och hälsa är hos kommunen men görs i tätt samarbete med välfärdsområdet. Lagstadgade planer och dokument är centrala när välfärdsområden skall skapa och producera kunskapsbaserade material med vilka beslutfattare skall göra konsekvensbedömningar i framtiden. För att få en helhetsmässig bild över barn och ungas levnadsvillkor krävs att informationen och kunskapen samskapas i samarbete mellan olika sektorer (Niemistö & Backman 2021). Det finns dock lite forskning om hur detta samskapande i praktiken föregår.

Det nationella reformarbetet inom ramen för framtidens social- och hälsocentral förväntas även medföra och bidra till att arbetsfördelningen mellan olika professionella inom social- och hälsovården skall utvecklas, så att klienterna allt mera skall få centrerad hjälp av mångprofessionella team. Ett ledarskap i en systemisk praxis handlar om att se helheter och stöda medarbetare att utforska och hitta lösningar, samtidigt handlar det om ett lärande som gör att organisationen utvecklas (Öquist 2010), det lärande som Malmivaara (2022) betonar. Järvensivu (2019) har sammanfattat att för att kunna skapa förutsättningar för ett fungerande nätverk behövs ledning, resurser, kompetens, stabilitet och gemensamma målsättningar. Virtanen & Stenvall (2019) påpekar därtill att det behövs en analys av verksamhetsmiljön, där aktuella och kommande förändringar som påverkar verksamheten ingår samt en bedömning av behovet av förändringar inom organisationen för att möta nya krav.

## **Språkets roll i vardagen i systemisk praxis**

Det finns tidigare studier kring språkets betydelse inom vården och hälsovården (Brach, Fraser & Paez, 2005), men lite forskning om språkets inverkan i socialt arbete. Studierna har fokuserat på socialarbetarens synvinkel (Kriz & Skivenes, 2010) och hur tvåspråkiga socialarbetare kan vara till nytta. Språket inom servicen påverkar klienten och servicen. Språkbarriärer påverkar negativt tillgången av god kvalitet inom socialservice (Doering-White et al. 2020) samt inverkar på hälsan. Kommunikationsproblem kan vara olika men ett tydligt hinder i språket mellan patient och vårdare är saknaden av ett gemensamt språk. Språket är därmed viktigt i bemötandet av en klient och det medför relationell kvalitet till mötet (Gaughan & Kalyniak 2012).

Hur det systemiska arbetet främjar delaktighet och barns perspektiv har analyserats i flera undersökningar, men det finns inte forskning som analyserat språket som resurs i det systemiska arbetet. Ett syfte med detta forskningsprojekt är därför att granska språket som ett hinder och möjlighet i det systemiska arbetet, samtidigt som möjligheter till flerspråkighet analyseras i det mångprofessionella sektorsövergripande arbetet som den systemiska modellen förespråkar.

## **Mätning av vardagseffekter**

Forskningsprojektet syftar till ett helhetsperspektiv där vi systematiskt analyserar både processer och effekter på olika nivåer under en 2 års period. Vardagseffekter i systemisk praxis kopplar till välfärdsstrategier och dess indikatorer om delaktighet och barns perspektiv, professionellas kunskande i sektoröverskridande arbete, dokumentering av klienters välfärd och delaktighet samt erfarenheter av klienterna inom barnskydd och erfarenhetsexpertis. I projektet använder vi oss av FIT-mätare som är ett evalueringsverktyg som används för att evaluera klientens välfärd och delaktighet. Användning av FIT-mätaren inom barnskyddsservicen har forskats i kommunal barnskyddsservice i Danmark där det visade sig att FIT-mätare kunde ge kunskap om utveckling av både arbetar-klient-relationen som om hur utveckling av välmående av klienten genereras (Mackrill & Steensbæk 2021).

## **1.2. Forskningskontext och forskningsfrågor**

Det övergripande syftet är att få kunskap om vilka vardagseffekter i en systemisk kontext som skapas i flerspråkiga kommuner. Vårt intresse är också att få kunskap om hur en kunskapsdriven systemisk praxismodell kan skapas. Vi gör jämförande fallstudier (Pöttsch 2020, Stake 2006) inom tre olika områdens systemiska barnskyddsverksamhet: Jakobstad, Pargas och Hangö. Vi frågar oss:

1. Vilka är förståelserna av det gemensamma språket och värderingarna i systemisk praxis och hur syns dessa på olika nivåer?
2. Hur har barns delaktighet och barnsensitiv kunskap dokumenterats och realiserats samt utvecklats i de olika case som studeras?
3. Hur syns de professionellas systemiska förhållningssätt i samskapande av vardagskunskap?
4. Vilka är de sammantagna vardagseffekterna av systemisk praxis i de olika verksamhetsområdena?

Projektet genomförs i tre steg:

(1) kartläggande analys av välfärdsstrategier och styrande dokument samt intervjustudier med nyckelpersoner inom välfärdsområden (FRÅGA 1)

- (2) uppföljande forskning (systematisk och regelbunden dokumentation, observation, enkäter, intervjuer och mätningar i systemisk praxis i tre områden (FRÅGA 2-3)
- (3) jämförelser mellan vardagseffekterna inom de undersökta områdena och utvecklande av en kunskapsskapande modell. (FRÅGA 4)

### **Arbetspaket 1: Kunskapsskapande och dokumentering i en flerspråkig välfärdskontext - case Hangö (Tobias Pöttsch, László Vincze, forskningsassistent)**

Utgångspunkten i detta arbetspaket är det utvecklingsarbete som genomförs i samband med utveckling av barnskyddet i södra Finland, i projektet Framtidens barnskydd, främst utgående från det arbete som utförts och utförs i Hangö. I Hangö finns tre systemiska team. I västra Nylands välfärdsområde utbildas all personal inom de kommande familjecentren i ett systemiskt arbetssätt. I Hangö har man valt att även inkludera bildningen och ungdomsverksamheten i denna utbildning för att ha bästa möjliga förutsättningar att förankra det systemiska tänket till en gemensam referensram. Målsättningen är att all personal som jobbar med barn och familjer i Hangö skall ha fått en grundutbildning i det systemiska arbetssättet senast vid utgången av år 2023.

Arbetspaketet utgår från tanken att gemensamma begrepp och en fördjupad förståelse i andras arbete och i vilken ”verklighet” de opererar, ökar möjligheterna för hållbar ansvarsfördelning i det konkreta klientarbetet. Också ledningens aktiva insats och stöd är en förutsättning för att det sektoröverskridande samarbetet skall lyckas (Elina Aaltio & Nanne Isokuortti 2019).

Unga erfarenhetsexperter har framfört sina tankar och önskemål om behovet av att få vara delaktiga då berättelsen om deras liv skrivs och dokumenteras av olika myndigheter. Under projektet Framtidens barnskydd har det framgått att de barnskyddshandlingar som landar på förvaltningsdomstolens bord, ofta innehåller negativt färgade beskrivningar om barnet, dess vardag och levnadsmiljö. I arbetspaketet lyfter vi särskilt fram dokumenteringens roll samt språket som maktmekanism, som möjliggör eller hindrar det systemiska arbetet. Vi utgår inte endast från klientens eller den professionellas språk, rätt att använda sitt eget modersmål i en systemisk kontext, utan även ifrån hur de begrepp som professionella använder antingen möjliggör eller hindrar ett effektivt samarbete.

Delstudiens särskilda forskningsfråga:

- Hur skapas en flerspråkig och delaktig växelverkan i den systemiska praxisen? Hur främjas delaktighet i dokumenteringen?

*Tobias Pöttsch* har helhetsansvar för delprojektet och bidrar till projektet med sin expertis om multifallstudier inom kritiskt socialt arbete samt sin praktiska forskningserfarenhet med utsatta och rasifierade klienter inom flerspråkiga utbildnings- och socialtjänstmiljöer.

*László Vincze* bidrar till projektet med sin expertis i statistik och kvantitativ forskning, samt i flerspråkighet.

*Veronica Lundqvist* och *Micaela Nyström* som arbetar inom två av social- och hälsovårdsministeriets finansierade barnskyddsprojekt (Tullas och Top) samt det nationella projektet Kansa-koulu 4.0 vid FSKC, planerar bidra med sin praktikexpertis och har deltagit i planeringen av delstudien och projektet i helhet.

### **Arbetspaket 2. Barns perspektiv i familjetjänsterna och vården utanför hemmet i en systemisk kontext – case Jakobstad (Ilse Julkunen, Siv Kola och Ann Backman)**

Fokusområdet inom arbetspaket 2 är hur barnperspektivet och *barns kunskap beaktas när service och insatser enligt socialvårdslagen och barnskyddslagen planeras i praktiken och på*

*en organisatorisk nivå.* Samtidigt strävar delstudien till att utreda hur professionella skapar kunskap i ett mångprofessionellt samarbete samt hur barnperspektivet är representerat i det sociala arbetet. I Jakobstadsregionen finns 3 systemiska team vardera inom barnfamiljstjänsterna och barnskyddet. Materialinsamlingen vad gäller det sociala arbetet med *barn i vård utanför hemmet* har påbörjats 2021 med en mix av data med intervjuer, observationer, dagböcker, foton och samtal med 5 barn i vård utanför hemmet och 7 professionella. Ett annat särskilt fokus är på dokumentation. Datainsamlingen vad gäller barnfamiljetjänsterna sker inom socialvårdens barnfamiljstjänster som arbetar enligt det systemiska arbetssättet.

Avsikten är att fördjupa kunskapen om barns perspektiv och deras egna upplevelser och sätt att fungera i sin vardag i vården utanför hemmet. Det centrala syftet är att förbättra barns välmående inom barnfamiljstjänsterna och i vården utanför hemmet genom att förstärka barns delaktighet och det barncentrerade perspektivets närvaro i processer, arbetsmetoder och arbetssätt. Ett annat syfte är att stärka barnens delaktighet genom att engagera dem i själva kunskapsproduktionen och lyfta fram barn som kunskapsbärare (Sommer et al 2011).

Delstudiens särskilda forskningsfråga:

- På vilket sätt är barnperspektivet och även barns perspektiv representerat i barnfamiljetjänsterna och i det sociala arbetet med barn i vård utanför hemmet samt vilka är vardagseffekterna?

*Ilse Julkunen* har helhetsansvar för delprojektet och bidrar genom sin erfarenhet av utveckling av kollaborativ forskning med att utveckla och organisera de interaktiva workshopparna under det andra forskningsåret samt att analysera hur en kunskapsdriven systemisk praxismodell kan skapas.

*Ann Backman* har under många års tid jobbat nationellt och regionalt med utvecklingsarbete inom barnfamiljstjänster. I detta projekt fokuserar hon särskilt på hur samproduktion av kunskap skapas och hur barns perspektiv beaktas när insatser för barnfamiljer planeras.

*Siv Kola* fokuserar särskilt på barnperspektivet och barns perspektiv och på barn som kunskapsbärare i det sociala arbetet med barn i vård utanför hemmet.

### **Arbetspaket 3. Delaktighet och inklusion bland barn och unga i eftervård -case Pargas (Camilla Granholm, Ida Nikula och Anna Rantasuo)**

Arbetspaketet 3 fokuserar på hur effekterna av det systemiska arbetssättet avspeglas i både de professionellas sektoröverskridande arbete och de olika system som tillsammans utgör klienternas vardag. Kontextuellt är språket och särskilt tvåspråkigheten viktigt för forskningen. I Pargas finns det två systemiska arbetsgrupper, den ena inom barnskyddet och den andra inom servicen under socialvårdslagen. Inom familjeservicen arbetar 6 socialarbetare och (ca.) 8-10 handledare.

Det systemiska arbetssättet infördes under 2021 och det nya arbetssättet söker fortsättningsvis sina former. En ledstjärna för forskningsprocessen i Pargas är att bereda de professionella men också klienterna möjlighet att fungera som medforskare. Helt konkret kommer forskningen att granska socialarbetares och både nuvarande och tidigare barnskyddsklienters erfarenheter av att systematiskt samla in och följa upp klientfeedback i arbetet på individnivå genom FIT-mätaren (Bertolini 2018). FIT-mätaren som verktyg granskas specifikt och kopplas till nationella pågående pilotstudier.

Barn som blivit placerade utanför hemmet riskerar i större grad marginalisering än andra unga. Det råder en trefaldig risk för barn placerade utanför hemmet att bli utan examen från andra stadiet. Eftervårdens klienter är med andra speciellt sårbara när det gäller utbildning och mental hälsa (Höjer & Sjöblom 2011). I denna delstudie kommer forskningen att involvera eftervårdens klienter i studien. Samarbete har inletts med Veturointi (Auta Lastary). Tillsammans med erfarenhetsexperter jobbar de för att utveckla barnskyddet och främja barns och ungas delaktighet.

Delstudiens särskilda forskningsfrågor:

- Hur har man genom det systemiska arbetssättet lyckats utöka eftervårdsklienternas möjligheter till delaktighet?
- Hur fungerar FIT-mätaren som ett verktyg för befrämjande av klientdelaktighet?

*Camilla Granholm* har helhetsansvaret för arbetspaket 3 och hennes fokus på delaktighet och samskapande genom hela forskningsprocessen. Hon bidrar till forskningen med sin erfarenhet av kvalitativ forskning som involverar utsatta ungdomar och forskning som utgår från principen att involvera informanterna som medforskare.

*Ida Nikula* kommer att fokusera på klienter inom eftervården samt granska hur effekterna av det systemiska arbetssättet avspeglas i och de olika system som tillsammans utgör klienternas vardag. Dessutom kommer hon att granska ett case per område (Jakobstad, Hangö och Pargas).

*Anna-Leena Rantasuo* kommer att fokusera på FIT-mätaren och granska befrämjande av klientdelaktigheten genom FIT-mätaren i klientarbetet i Pargas. Som socialarbetare i Pargas fungerar hon som stöd vid materialsamling inom arbetspaket 3.

### **1.3. Forskningens förväntade resultat och deras vetenskapliga genomslag samt potential till vetenskapliga genombrott och forskningens förnyelse**

Projektet förväntas resultera i ny kunskap om systemisk praxis och dess vardagseffekter och om förutsättningar för kunskapsbaserade strukturer i socialt arbete. Studien ger kunskap om flerspråkighet inom socialvården inom tre välfärdsområden. Frågor om systemisk ledning, kommunikation och språk analyseras. Studien är unik i sin utgångspunkt i jämförande fallstudier som sällan används som kunskapsbas inom socialvården. Studien är även unik i att operationalisera en helhetsmodell kring analys av vardagseffekter inom socialvården.

## **2. Genomförande**

### **2.1. Forskningsdata, -material, och metoder**

Studien bygger på systematisk datainsamling inom tre olika verksamhetsområden/case:

1. Analys av välfärdsstrategier + intervju av nyckelpersoner
2. Enkäter till professionella, ledare och samarbetspartnerna (pre/post)
3. Intervjuer av 10 klienter per socialarbetare och professionella (pre/post) (totalt ca 90 klienter)
4. Uppföljning av 10 klientprocesser (dokumentation och klientmöten) per socialarbetare under 1 år (totalt ca 90 klienter)
5. FIT-mätare för 10 klienter per socialarbetare under klientmöten under 1 år + uppföljning av dokumenteringen (barnskyddets öppenvård)
6. FIT-mätare för veckomöten under 1 år (alla klienter + professionella)

Därtill har en del arbetspaket särskilda analytiska perspektiv och betoningar. Arbetspaket 1 fokuserar särskilt på dokumenteringen, Arbetspaket 2 särskilt på barnperspektivet och familjetjänsterna, och Arbetspaket 3 på eftervården, erfarenhetsexpertisen och FIT-mätaren.

Forskningsprojektet berör alla blivande välfärdsområden inom Svenskfinland. Kontakten och kommunikationen mellan de olika arbetspaketen är centrala för att skapa en helhetsbild över forskningsprocessen. De gemensamma forskningsfrågorna och den systemiska kontexten sammanbinder forskningspaketen. Datat analyseras genom dokumentanalyser, kvantitativa och tematiska analyser, multifall narrativer (Schkedi 2005) och FIT-mätaranalyser (Bertolini 2018). Datat bearbetas och reflekteras inom interaktiva workshoppar i tvåspråkiga sammanhang för att stöda utvecklingen av kunskapsdrivna välfärdstjänster. Därtill kommer den gemensamma forskningsprocessen att stödas av regelbundna möten med en referensgrupp som med sin sakkunskap kan ge värdefull insikt och input i arbetet.

## 2.2. Arbetsplan och tidtabell:

Tabell 1. Tidtabell

Aktivitet	2022 Höst	2023 Vår	2023 Höst	2024 Vår/Sommar
Rekrytering av forskare	x			
Forskningslov samt etisk ansökan	x			
Dokument analys av välfärdsstrategier och intervjuer av nyckelpersoner	x	x		
Referensgruppsmöten	x		x	x
Enkäter och intervjuer av klientprocesser	x	x	x	x
FIT- Mätningar		x	x	x
Interaktiva workshoppar			x	x
Mångmetodiska analyser			x	x
Kick-off + Slutseminarium	x			x
Policy briefs			x	x

## 2.3. Riskbedömning och alternativa sätt att genomföra projektet

Under forskningstiden pågår en intensiv uppbyggnad av välfärdsområdena, vilket utgör en risk för forskningsprocessen. Den kommer att vara resurskrävande för praktiken. Vi har kommit överens om att vara flexibla vad gäller inledande av kartläggningarna och hur dessa kan förverkligas. Virtuellt växelverkan och diskussioner kommer att anordnas vid behov. Forskningslov kommer att ansökas om innan Hangö och Pargas övergår till välfärdsområdet. I Österbotten fungerar redan en frivillig välfärdsamkommun. Det kan vara utmanande att få tillstånd att observera möten. Projektet utgår från att observation används endast i de fall där forskningslov redan beviljats, såsom i Jakobstad i och med pågående doktorsavhandling och andra alternativa sätt används för att komplettera datainsamlingen. Ansvariga personer på alla områden har redan kontaktats och visat intresse för att delta i forskningen.

### 2.3.1 Mervärde i konsortiet

Detta projekt är starkt förankrat i pågående utvecklingsprojekt och projektet har planerats tillsammans med praktiker med bred kunskap inom området som stärker förankringen och engagemanget i forskningen. Parterna i konsortiet sträcker sig över hela Svenskfinland vilket omfattar hela forskningsområdet. FSKC har en praktikinärkoppling mellan praktiker i



kommunerna och statliga utvecklingsprojekt. Novia har en stark koppling till den integrerade social- och hälsovården bl.a. genom fortbildning och olika utvecklingsprojekt med praktiken. Helsingfors universitet och SSKH har en gedigen forskningskompetens och mycket erfarenhet av att leda forskningsprojekt.

### 3. Sökande och samarbetsparter

#### 3.1. Sökandes meriter som är centrala för projektet

*Ilse Julkunen*, professor i socialt arbete vid Helsingfors universitet, är ledare för forskningsprojektet. Hennes forskning omfattar brukarperspektiv, komparativa fallstudier och kollaborativ praktikorienterad forskning.

*Camilla Granholm*, är universitetslektor och forskardoktor i socialt arbete vid SSKH. Hon bidrar till projektet med erfarenhet av kvalitativ forskning som har sin utgångspunkt i samskapande med både professionella och klienter inom socialt arbete.

*Tobias Pöttsch* är universitetslektor i socialt arbete vid SSKH och bidrar till projektet med sin expertis om multifallstudier inom kritiskt socialt arbete samt sin praktiska forskningserfarenhet med utsatta och rasifierade klienter inom flerspråkiga utbildnings- och socialtjänstmiljöer. Internationellt har han arbetat i olika nationella och EU-projekt inriktade på frågor av utsatthet och marginalisering.

*Laszlo Vincze* är universitetslektor i forskningsmetodik vid SSKH och docent i kommunikationslära vid Helsingfors universitet. Hans forskning fokuserar främst på flerspråkighet och kommunikation. Vincze bidrar till projektet med sin expertis i statistik och kvantitativ forskning, samt i flerspråkighet.

*Siv Kola* är politices magister och nu doktorandstuderande vid Helsingfors universitet vid den statsvetenskapliga fakulteten. Hon har en gedigen praktisk kunskap om barnskyddet och vården utanför hemmet efter en lång arbetskarriär inom området. Forskningsområdet är yngre barn i vård utanför hemmet. Hon arbetar för tillfället inom projektet stöd från rätt plats (TOP-hanke) ett projekt som finansieras av social- och hälsovårdsministeriet.

*Ann Backman* är politices magister, legitimerad socialarbetare och socialpsykolog. Hon ämnar söka in som doktorandstuderande till socialt arbete vid Helsingfors universitet. Hon jobbar för tillfället som projektforskare på enheten för forskning, utveckling och innovation på institutionen för välfärd och hälsa vid yrkeshögskolan Novia.

*Veronica Lundqvist* är politices magister, legitimerad socialarbetare och familjepsykoterapeut. Hon har en gedigen praktisk kunskap om barnskyddet där hon jobbat sedan 1994 i olika uppgifter. Sedan 2014 har hon även jobbat som deltidsanställd familjeterapeut på familjerådgivning.

*Micaela Nyström* är politices magister i utvecklingspsykologi och legitimerad socialarbetare. Hon har lång erfarenhet av klient-, förmans- och utvecklingsuppgifter inom det sociala arbetet, speciellt av barnskydd och familjetjänster. För tillfället arbetar hon som med det nationella projektet Kansa-koulu 4.0 vid FSKC.

*Ida Nikula* är politices magister och legitimerad socialarbetare och forskarsocialarbetare vid Mathilda Wrede-institutet. Hon har erfarenhet av bl.a. klientarbete inom barnskyddets eftervård på Helsingfors stad var det systemiska arbetssättet implementerats. Hon ämnar söka in till doktorandstudier i socialt arbete till Helsingfors universitet.

*Anna Rantasuo* är filosofi magister samt studerande i socialt arbete. Hon har arbetat sedan 2016 som koordinator vid Varsinais-Suomen Lastensuojelujärjestö ry med målsättning att främja samarbete bland tredje sektors barnskyddsorganisationer och deras samarbete med offentliga tjänster med barn, unga och barnfamiljer i Åbo regionen.

### 3.2. Samarbetsparter och deras meriter som är centrala för projektet

Forskningsprojektet planeras att bedrivas inom Helsinki Practice Research Centre, som praktikforskningsmiljö erbjuder en stödande forskningsstruktur och samarbete med andra praktikrelevanta forskningsprojekt samt förankras brett på regional och lokal nivå.

Forskningsprojektet samarbetar med det statsfinansierade projektet ”Taloussosiaalityö lapsiperheissä” (INVEST) vid Turun yliopisto. Ett fokusområde är människans välmående som behöver stödas ur ett holistiskt perspektiv. Projektet planerar också samarbete med det planerade forskningsprojektet om dokumentering (ASTULA). Referensgruppens medlemmar har vidtalats.

#### 3.2.1 Referensgrupper:

Laura Yliruka, THL, Pia Eriksson, THL, Antti Malmivaara THL, Aino Kääriäinen (ASTULA), Nanne Isokuorti (HU), Katri Viitasalo (INVEST) Torbjörn Stoor (FSKC), Anne Nummela, Hangö stad, Anna Tähtinen, Pargas, Yvonne Åkerlund, Jakobstad (Österbottens välfärdssamkommun), Veturointi – Auta Lasta ry

#### 3.2.2 Forskarutbildning och karriärutveckling

Forskningskonsortiet omfattar forskare i olika stadier i sin karriär. Detta projekt bidrar till att främja unga forskare i början av sin akademiska utbildning och att etablera en karriär.

## 4. Ansvarsfull vetenskap

### 4.1. Forskningsetik

Ett etiskt tillvägagångssätt säkerställer att integritet implementeras från planering och genom hela projektet. Projekter tillämpar riktlinjer som TENK fastställt (2019). Etik avser information, informerat samtycke, anonymitet och konfidentialitet, som delgetts deltagarna om forskningens mål och sammanhang och deras rätt att när som helst avbryta sitt deltagande. Integritet är centralt från insamling, inspelning, citering och rapportering till bevarande av vetenskapligt material. Datahanteringen följer etiska principer för forskning med mänskliga deltagare som anges i Finlands samhällsvetenskapliga dataarkivet för behandling av personuppgifter (2019).

### 4.3. Främjande av jämställdhet och lika behandling

Forskningsprojektet beaktar Finlands akademis jämlikhetsplan. Forskningsmaterialet samlas in genom att beakta att alla får en jämlik möjlighet att delta, allas röster är likvärdiga och att alla har rätt att använda sitt eget språk. Delaktighet är en central värdering och forskningsgruppen ger vakt om erfarenhetsexperters och klienters röster och strävar att demokratisera forskningsprocessen så att alla har utrymme och röst.

### 4.2. Främjande av öppen vetenskap

Resultaten kommer att publiceras i open access journaler och i övrigt försäkra om öppen tillgång till publikationer. De centrala forskningsresultaten sammanställs i 1-2 podcstar som görs öppet tillgängliga för alla och interaktiva forskningsseminarier kommer att ordnas inom Helsinki Practice Research Centre.

Tabell 2. Projektets preliminära publiceringsplan:

Kola Siv: Systemic Social work in practice with young children in out-of-home care- What does it look like in an everyday context? 2023 <i>Children &amp; Family Social Work</i>
Kola Siv: Young children's perspective and understandings in out-of-home care: A case study with a holistic and ethnographic approach 2023 <i>Qualitative Social Work</i>
Backman Ann & Kola Siv: Barnperspektivets närvaro i styrande dokument 2024 <i>SVT</i>

Granhholm, Camilla & Nikula, Ida, Rantasuo, Anna-Leena: Doing collaborative research with clients and professionals in social work using a systemic approach. 2024 <i>Young</i>
Nikula, Ida: Det systemiska arbetssättet och dess inverkan på delaktighet bland unga inom eftervård 2024 <i>Janus</i>
Rantasuo, Anna-Leena & Granhholm, Camilla & : Fit-mittari asiakasosallisuuden edistämisen välineenä. 2024 <i>Janus</i>
Pöttsch, Tobias & Lazlo, Vincze: Multilingualism as a resource - a multicase study in systemic social work
Julkunen, Ilse & Granhholm, Camilla & Pöttsch, Tobias: Interactive research and sustainable knowledge alliances in systemic practice 2024 <i>Evidence Informed Practice</i>

## 5. Effekter och genomslag i samhället

### 5.1. Effekter och genomslag utanför den vetenskapliga världen:

1. Forskningsresultaten fördjupar förståelsen om hur kunskap om barnet och familjen skapas i mångprofessionella team.
2. Studien om vardagseffekter i systemisk praxis befrämjar ökad välfärd bland klienterna och förbättrar interventionernas effektivitet.
3. Forskningsresultaten lyfter fram språkets betydelse för klienterna och de professionella och behovet av en utveckling av en levande flerspråkighet.
4. Forskningsprojektet har utvecklats i samarbete med nationella utvecklingsprojekt, professionella och erfarenhetsexperter och ökar därmed möjligheten att förankra och sprida kunskapen i utvecklandet av praktiken, organisationskulturen och lagstiftningen.
5. Studiens resultat befrämjar skapande av hållbara lärande kunskapsmiljöer inom socialvården.

### 5.2. Beaktande av principerna för hållbar utveckling:

Forskningsprojektet förbinder sig till den globala agendan för socialt arbete (2012, 2020) och den globala definitionen av socialt arbete (IFSW 2014) för att främja kapacitetsuppbyggnad, social sammanhållning, inkluderande, säkra motståndskraftiga samhällen och sociala tjänster. Det arbetar mot följande mål: 11 Hållbara städer och samhällen; 10 Minskad ojämlikhet; 3 God hälsa och välbefinnande; 17 Partnerskap för målen.

### Litteratur (valda delar)

Aaltio, E. & Isokuorti, N. (2019). Systeemisen lastensuojelun toimintamallin ydinelementit : Kuvaus asiakastason ydinelementeistä, tavoitteista ja toimintamekanismeista. <https://www.julkari.fi/handle/10024/138967>

Alexanderson, K. (2006). Om evidens i socialt arbete: möjligheter och begränsningar för ett evidensbaserat arbetssätt inom socialtjänsten. Falun: Dalarnas forskningsråd.

Alhanen, K., Lavila, P., Kangas, M., Lamppula, T & Petrelius, P (2019) Systeemisen muutoksen johtaminen lastensuojelussa – Opas esimiehille ja johtajille. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-417-2>

Bertolini, B (2018) Effective counselling and psychotherapy. An evidence-based approach. Springer: New York.

Brach, Fraser & Paez, (2005) An in-depth analysis of what language-assistance programs look like in practice. *Health Aff (Millwood)*. 2005 ; 24(2): 424–434. doi:10.1377/hlthaff.24.2.424.

Danermark, B. & Kullberg, C . (1999). Samverkan. Vårdsstatens nya arbetsform. Lund: Studentlitteratur

Doering-White J., Pinto, R., Rosa Bramble, M. & Ibarra- Frayre M (2020) Teaching Note—Critical Issues for Language Interpretation in Social Work Practice, *Journal of Social Work Education*, 56:2, 401-408, DOI: 10.1080/10437797.2019.1656586

Forrester, D., Westlake, D., McCann, M., Thurnman, A., Shefer, G., Glynn, G., & Killian, M (2013) Reclaiming social work? An evaluation of systemic units as an approach to delivering children's Services. Luton: Tilda Goldberg Centre, University of Bedfordshire.

Gaughan, K. & Kalyniak, S. (2012) The Centrality of Relationships. I Steve Goodman & Isabelle Trowler (ed.) Social Work Reclaimed Innovative Frameworks for Child and Family Social Work Practice. Jessica Kingsley Publishers. London. s 94-110.

Goodman, S. & Trowler, I. (2012) A Systems Methodology for Child and Family Social Work. In Steve Goodman & Isabelle Trowler (ed.) Social Work Reclaimed. Innovative Frameworks for Child and Family Social Work Practice. Jessica Kingsley Publishers. London. s. 11-25.

Höjer, I & Sjöblom, Y (2011) Att stå på egna ben – om övergången från samhällsvård till vuxenliv. Socialvetenskaplig tidskrift 1/2011. s. 24-41.

Isokuorti, N & Aaltio, E. (2020). Fidelity and influencing factors in the Systemic Practice Model of children's social care in Finland. *Children and youth services review*, 119.

Johnsson, E. & Pramling Samuelsson, I. (2003) Barns perspektiv och barnperspektivet i pedagogisk forskning och praxis. Pedagogisk forskning i Sverige (8) Nr 1-2. S. 1-5.

Järvensivu, T. (2019) Verkostojen johtaminen. -Opi ja etene yhdessä. Helsinki: BoD

Mackrill, T., & Steensbæk, S. (2021). What can the use of Feedback Informed Treatment teach us about involving children, young people and caregivers in statutory casework? *European Journal of Social Work*, 24(4), 696–707.  
<https://doi.org/10.1080/13691457.2020.1726297>

Malmivaara, A. (2022) Vaikuttavuus sosiaali-ja terveydenhuollossa. Käsikirjoitus.

Niemistö, R. & Backman, A. (2021) Främjande av välfärd och hälsa i Österbotten -Sammanställning av tyngdpunktsområden och målsättningar. Hämtad 20.4.2021 från <https://innokyla.fi/fi/kokonaisuus/pohjanmaan-rakenneuudistus>

Pernaa, H-K. 2020. Hyvinvoinnin toivottu tulevaisuus: tarkastelussa kompleksisuus, antisipaatio ja osallisuus.  
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-476-910-5>

Pötzsch, T. (2020) Critical Perspectives on Social inclusion in Integration Education Programs for Adult Migrants. Helsinki: Unigrafia.

Schkedi, A (2005) Multiple Case Narrative. A qualitative approach. John Benjamins Publishing: Amsterdam/Philadelfia

Sommer D., Pramling I. och Hundeide K. (2011) Barnperspektiv och barnens perspektiv i teori och praktik. Stockholm: Liber.

Stake, R. (2006) Multiple Case Study Analysis. London: The Guilford Press

Tuki oikeasta paikasta (TOP) – Stöd från rätt plats. Länsi-Suomen lastensuojelun monialainen vahvistaminen 2020-2022. Hankesuunnitelma.

Turney, D (2014) Analysis and critical thinking in assessments: a literature review. Dartington: Research in Practice.  
[www.rip.org.uk/ACTA](http://www.rip.org.uk/ACTA).

Vataja K (2012) Kehittyvä työyhteisö. Juvenes Print: Tampere

Valtioneuvoston julkaisuja (2019:31)[Pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelma 10.12.2019 \(valtioneuvosto.fi\)](https://www.finland.fi/en/ministry/Ministry_of_Social_Security_and_Health)

Viitasalo, K. 2021. Taloudellisen kyvykkyyden vahvistaminen ja mekanismit sosiaalityössä. I verkot Matthies Aila-Leena, Svenlin Anu-Riina, Turtiainen Kati (red.). Aikuissosiaalityö — Tieto, käytäntö ja vaikuttavuus. Helsinki: Gaudeamus.

Virtanen, P. & Stenvall, J. 2019. Julkinen johtaminen. Tallin: Tietosanoma OY.

Välfärdsplan för barn och unga Österbotten - Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma. 2020. Innokylä. Hämtad den 20.4.2022 från [https://innokyla.fi/sites/default/files/2020-06/Va%CC%88ifa%CC%88rdsplan\\_barnunga\\_Hyvinvointisuunnitelma\\_lapsetnuoret\\_O%CC%88sterbotten\\_Pohjanmaa\\_fin\\_al.pdf](https://innokyla.fi/sites/default/files/2020-06/Va%CC%88ifa%CC%88rdsplan_barnunga_Hyvinvointisuunnitelma_lapsetnuoret_O%CC%88sterbotten_Pohjanmaa_fin_al.pdf)

Österbottens välfärdsområdes servicestrategi Pohjanmaan hyvinvointialueen palvelustrategia 2022-2025. (2021) Versio 8.12.2021. (Opublicerad)

Öquist, O. (2010) Framgångsrikt ledarskap med systemteori. -Mönster, sammanhang och nya möjligheter. Kristianstad: Gothia förlag